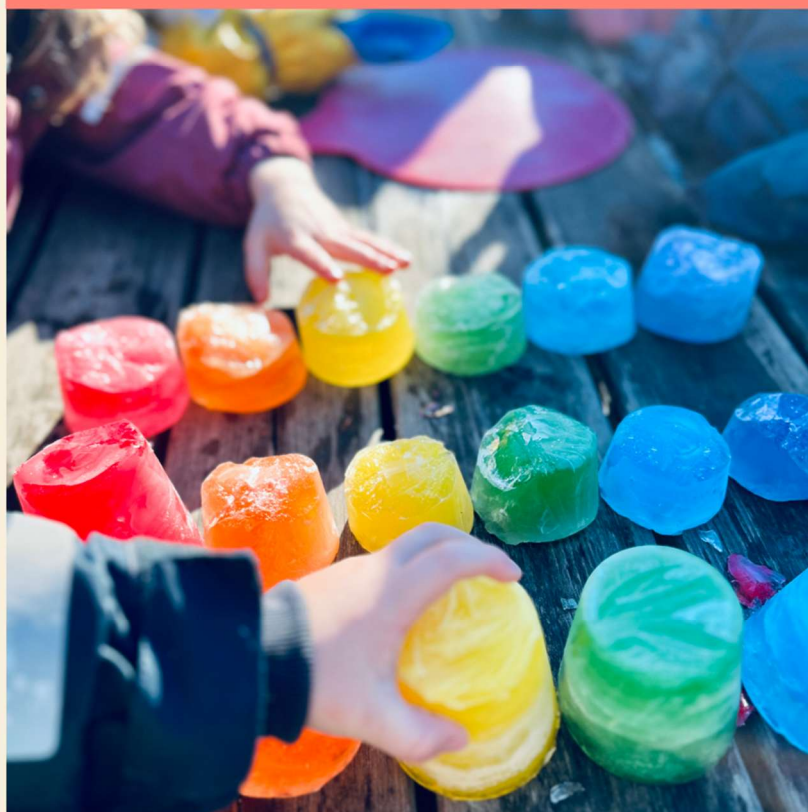
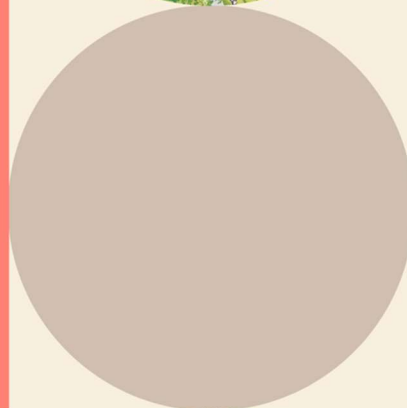

Oslo

Årplan

Humlen Montessori barnehage

Innhold

Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene 3

Om barnehagen 3

Tilvenning 4

Vennskap og fellesskap 4

Lek 5

Læring 5

Kommunikasjon og språk 6

Digital praksis 7

Samarbeid og sammenheng mellom skole og barnehage 7

Omsorg 8

Medvirkning 8

Livsmestring og helse 9

Danning 9

Bærekraftig utvikling 10

Planlegging, vurdering og dokumentasjon 11

Årshjul 12

Progresjonsplan 13

Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek samt fremme læring og danning. Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset det enkelte barn og barnegruppen. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Denne årsplanen skal vise hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Årsplanen skal også beskrive hvordan vi jobber for å nå Oslo kommunes felles målsetninger for barnehagene:

- Andelen barn som går i barnehage, øker
- Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid
- Barn og unge møter tilgjengelige og sammenhengende tjenester som forebygger og forhindrer ungt utenforskap
- Barnehager og skoler bidrar til grønne, levende nærmiljøer og er tilgjengelige for innbyggere og frivillighet
- Barn, elever, læringer og ansatte har et trygt og inkluderende lærings- og arbeidsmiljø
- Barnehagebarn, elever og læringer møter medarbeidere med riktig kompetanse

Målsetningene på barnehageområdet skal bidra til at kommunen når de overordnede kommunemålene:

1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv
2. Oslo er grønn og levende
3. Oslo er nyskapende og attraktiv
4. Oslo er åpen, inkluderende og trygg
5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester

Om barnehagen

Humlen Montessori barnehage er en privat barnehage for barn i alderen 0–6 år, med en tydelig forankring i Montessoripedagogikken. Vi har 22 barn fordelt på to avdelinger: 6 småbarn (0–3 år) og 16 Storebarn (3–6 år). Personalet er fordelt på 1 styrer, 2 pedagogiske ledere og 2 assistenter. Vi befinner oss i Vettaliveien 6 ved inngangen til skådalsløypa/Nordmarka som « et lite rødt hus i skogen ». Barnehagen ligger i gangavstand til T-bane og Oslo Montessoriskole.

I Humlen Montessori barnehage ønsker vi å gi barna best mulig utviklingsmuligheter i et godt forberedt miljø. Vi arbeider ut fra Maria Montessoris ånd og metoder, men ser også på den samfunnsmessige utvikling, generelle bevissthet og læringsmulighetene i Norge i dag. Barnehagen er organisert slik at barn får oppleve forutsigbarhet, struktur og frihet innenfor tydelige rammer og støtter barnets naturlige utvikling og nysgjerrighet. Vi bygger vårt arbeid på verdier som respekt, likeverd, medvirkning, mangfold og ansvar. Barnet møtes med anerkjennelse og får

mulighet til å utvikle sin indre motivasjon, empati og samarbeidsevne. Montessoris idé om 'hjelpe meg selv' er grunnlaget for hvordan vi tilrettelegger for selvstendighet og fellesskap. Vi legger vekt på en helhetlig utvikling av barnet, dette ved å observere barnet, respektere det og deres egne evne og behov for læring. Og ved å tilrettelegge for hvert enkelt barn ut fra deres behov til enhver tid. Det fysiske miljøet er tilrettelagt med lave hyller, aldersadekvat Montessorimateriell og egne soner for praktisk arbeid, språk, matematikk og sansemotorikk. Montessorimateriellet er delt inn i områder: Practical life, Sensorisk, Biologi, Zoologi, Geografi(kultur), Matematikk, språk, forming.

Vi jobber lite i store grupper. Barna har selv mulighet til å velge når de vil være alene og når de ønsker å samarbeide med andre barn. Vi mener at dersom barna skal lære de sosiale spillereglene må det også være rom for å kunne være «egoistisk» og la barna ha frihet til å sette hensyn til egne behov først. Vi mener at barn som kan ta hensyn til seg selv, som har fått en trygg utvikling av personlighet vil kunne gi mer i forhold til andre barn. Barn som har lært å ta hensyn til egne følelser vil ha lettere for å ta hensyn til andres følelser. Utvikling av personlighet (og alt hva det innebærer) vil alltid skje sammen med andre barn og voksne, men vi ønsker å tilby barnet muligheten til å også velge aktiviteter ut ifra egne behov.

Tilvenning

- Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barna kan få en trygg og god start i barnehagen. Se «Oslostandard for tilvenning i barnehagen».

I samarbeid med de foresatte legger vi til rette for at barnet skal få en trygg og god start i barnehagen. Hvor raskt barn tilpasser seg til livet i barnehagen varierer, men vi anbefaler å sette av minimum tre dager til tilvenning. En trygg og god oppstart er viktig for at barnet skal få en positiv opplevelse med å begynne i barnehagen. Vi tilbyr individuell tilvenning der foresatte er med i starten og gradvis trekker seg tilbake i tett dialog med personalet.

Før oppstart inviterer vi nye familier på besøk for å bli kjent med avdelingen og personalet. Det sendes også ut informasjon om barnehagen og våre rutiner for oppstart og tilvenning.

Vennskap og fellesskap

- I barnehagen skal alle barn få oppleve seg selv som verdifulle, få venner og bidra i et sosialt fellesskap.
- Barnehagen skal forebygge, avdekke og stoppe mobbing og krenkelser.
- Barnehagen skal fremme likestilling, og motvirke alle former for diskriminering.

I Humlen Montessori barnehage legger vi stor vekt på å fremme vennskap og fellesskap. Et trygt og inkluderende fellesskap er en forutsetning for trivsel, utvikling og læring. Barna skal kjenne at de hører til, at de er verdifulle, og at deres bidrag til fellesskapet har betydning. I Montessori-pedagogikken er fellesskap og respekt for andre en grunnleggende verdi. Barna utvikler sin sosiale kompetanse i et miljø preget av gjensidig respekt og frihet

innenfor tydelige rammer. «Frihet til å gjøre det man ønsker, så lenge det ikke forstyrrer andre», er et sentralt prinsipp. Dette gir rom for både individuell utvikling og sosialt ansvar. Hos oss lærer barna av hverandre, hjelper hverandre og finner naturlige roller i gruppa. De eldre barna er ofte forbilder for de yngre. I det forberedte miljøet får barna oppgaver og ansvar som styrker deres opplevelse av å være betydningsfulle for fellesskapet. Gjennom selvvalgt arbeid og felles aktiviteter lærer barna å samarbeide og vise hensyn.

Vi har nulltoleranse for mobbing og krenkelser. Vi bruker konkrete situasjoner i hverdagen til å snakke med barna om følelser, empati, turtaking og samarbeid. Vi organiserer felles samlinger, grupper og prosjekter som bygger fellesskapsfølelse. Vi benytter Montessorimateriell og samarbeidsaktiviteter som fremmer tålmodighet, respekt og gjensidig hjelp.

Lek

- Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.
- Barnehagen skal ha et fysisk miljø som støtter barnas utvikling og sosiale og språklige samhandling.
- Barnehagen skal legge til rette for et inkluderende miljø der alle barna kan oppleve glede og engasjement gjennom lek.

I Montessori-pedagogikken brukes begrepet «arbeid» om barnets selvvalgte aktivitet, men det oppleves ofte som lek. Leken er barnets arbeid – og i leken legges grunnlaget for livsmestring, læring og sosial trygghet. I Humlen Montessori barnehage tar vi leken på alvor, og vi sørger for at barna hver dag får leke, utforske og utvikle seg i et miljø preget av respekt, trygghet og glede.

Barna får frihet til å velge og fordype seg i det som interesserer dem, i et rolig, strukturert miljø.

Montessorimateriell stimulerer både lek, læring og nysgjerrighet, og bidrar til selvstendighet og konsentrasjon. Vi gir barna god tid og rom til frilek hver dag, både ute og inne.

Vi observerer leken og støtter inkludering og sosialt samspill og tilrettelegger miljøet slik at det inspirerer til rollelek, konstruksjon, utforsking og samhandling. Vi bruker Montessorimateriell som en naturlig del av barnas lek og aktivitet. Vi veileder barna til å sette ord på leken, ta hensyn og utvikle vennskap gjennom leken.

Læring

- Barna skal oppleve et stimulerende og utforskende miljø som fremmer barns nysgjerrighet og lærelyst.
- Barnehagen skal sørge for utvikling og progresjon innenfor alle fagområdene i rammeplanen.

- Barnehagen skal støtte og berike barnas initiativ og gi dem utfordringer og tiltro til egne evner.

Læring skjer gjennom barnets egne interesser, utforskning og konsentrasjon. Vi følger barnets utviklingstrinn og tilbyr materiell og aktiviteter som gir indre motivasjon og mestring. Montessorimateriellet gir konkret erfaring med begreper innen språk, matematikk, natur, kultur og sansetrening. Eksempel: Sandpapirbokstaver og bokstavbrett brukes når barnet viser interesse for bokstaver. Perlesnorer og tellestaver støtter tallforståelse. Barna lærer i eget tempo og veiledes av observante voksne i et nøye tilrettelagt miljø. Maria Montessori så på barnet som en aktiv og kompetent deltaker i sin egen utvikling. I vårt miljø får barna lære gjennom å gjøre – med hendene, sansene og hjertet. Læringen er selvstyrt og indremotivert. Barnet lærer i sitt eget tempo, gjennom erfaringer og oppdagelser i et strukturert, men fritt miljø. Vi bruker Montessorimateriell i språk, matematikk, naturfag, kultur og praktisk liv for å fremme forståelse og mestring. Vi legger til rette for prosjektarbeid, eksperimenter og utforskning. Vi snakker med barna, stiller åpne spørsmål og undrer oss sammen. Vi gir barna tid til fordypning og gjentakelse, noe som er viktig for læring og trygghet. Gjennom bilder, observasjoner og samtaler dokumenter vi barnas læring.

Kommunikasjon og språk

- Barnehagen skal støtte barns bruk av språk som redskap for å tenke og gi uttrykk for egne meninger og følelser.
- Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen.
- Barnehagen skal fange opp og støtte barn som trenger ekstra støtte i sin språkutvikling. Se «Oslostandard for et inkluderende leke- og språkmiljø».

Språk er nøkkelen til barns sosiale, emosjonelle og kognitive utvikling. I Humlen Montessori barnehage ser vi kommunikasjon og språk som grunnleggende for barns mulighet til å uttrykke seg, forstå andre, delta i fellesskapet og utvikle sin identitet. Vi legger stor vekt på å støtte barnas språkutvikling i trygge og meningsfulle omgivelser, og vi møter hvert barn med anerkjennelse og respekt for deres uttrykksformer.

Vi jobber bevisst med språkutvikling gjennom hele dagen. Dette inkluderer benevning, samtaler, rim og regler, eventyr, høytlesing og sang. I Montessorimiljøet finnes språkmateriell som: bildekort, lydposser, gjenstand-til-ord-øvelser og sandpapirbokstaver. Barna får tid og rom til å uttrykke seg, og vi støtter dem i å sette ord på følelser, ønsker og tanker. Barnets morsmål respekteres og tas med inn i fellesskapet – med støtte fra foresatte.

Vi observerer barnas språkbruk nøye og systematisk i ulike situasjoner og vi benytter verktøy som TRAS ved behov for kartlegging av språkutvikling. Vi kontakter helsestasjon, spesialpedagog eller PPT ved behov – alltid i dialog med foreldre.

Digital praksis

- Barnehagen skal gi barna mulighet til å bruke digitale verktøy og teknologi i lek, læring og kreative prosesser.
- Barnehagen skal bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.
- Barnehagens ansatte skal utøve god digital dømmekraft i samarbeid med foresatte.

I tråd med Rammeplanen har vi en bevisst, kritisk og begrenset bruk av digitale verktøy. Digitale verktøy brukes hovedsakelig av personalet til dokumentasjon og kommunikasjon med hjemmet (for eksempel bilder, refleksjon og informasjon via appen KIDPLAN). Barna møter i hovedsak virkeligheten direkte gjennom sansene, konkret materiell og fysisk utforskning. Vår digitale praksis tar utgangspunkt i barnets beste og skal alltid ha en pedagogisk hensikt. Det brukes kun når det støtter barnas nysgjerrighet og utforskning og alltid med en voksen. Vi samtaler med barna om teknologi og hvordan vi bruker det på en trygg og hensiktsmessig måte.

Ved oppstart i barnehagen innhenter vi samtykke fra foresatte om deling av bilder og video av barna.

Samarbeid og sammenheng mellom skole og barnehage

- Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barnet får en trygg og god overgang fra barnehage til skole. Se «Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS».
- Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som gir dem et godt grunnlag for å begynne på skolen.

Montessoripedagogikken bygger bro mellom barnehage og skole gjennom en helhetlig progresjon og forberedelse for livslang læring. Barna får tidlig ansvar i gruppen, blir oppmuntret til selvstendighet og lærer å planlegge og følge opp egne aktiviteter. Vi jobber med å styrke barnas konsentrasjon, utholdenhet, turtaking og evne til å lytte og samarbeide i gruppe. Barna får oppleve mestring og glede over å kunne selv og møter skolestart med trygghet og nysgjerrighet.

Vi samarbeider med nærliggende skoler og foreldrene for å sikre en trygg overgang. Vi har samtaler med hvert enkelt barn på våren med fokus på barnas egne tanker om skolestart og tilbyr foreldresamtale hvor vi gjennomgår informasjonskjema som fylles ut og sendes til skolen.

Omsorg

- Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan knytte seg til personalet og til hverandre.
- I barnehagen skal alle barna bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.
- Barnehagen skal forebygge og avdekke omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, i tråd med kommunens oppvekststrategi og bydelens handlingsplan for gode oppvekstvilkår.

Omsorg er grunnlaget for alt arbeidet vi gjør i Humlen Montessori barnehage. Barna skal oppleve varme, trygghet og tilhørighet hver eneste dag. Omsorg handler både om å dekke barns fysiske behov og å se hvert enkelt barn med åpne, anerkjennende øyne. Vi er til stede, lytter, viser respekt og bygger trygge relasjoner som gir barna en god start på livet.

Hos oss handler omsorg om å se barnet – hver dag. Det er i de små øyeblikkene omsorgen blir tydelig: når en voksen hjelper barnet med å tørke tårer, når vi sitter sammen i ro og spiser, når vi deler en undring, eller når vi hjelper barnet å mestre noe nytt. Vi bruker tid på å bli kjent med barnets signaler, og vi jobber for å skape stabile og tillitsfulle relasjoner. Vi gir barna rom til å være seg selv, og vi støtter dem i deres følelsesuttrykk. Ved å være rolige og tydelige voksne, skaper vi en atmosfære av forutsigbarhet og trygghet – en forutsetning for både lek, læring og utvikling. Omsorg handler også om hvordan vi organiserer barnehagehverdagen. I tråd med montessoripedagogikken tilrettelegger vi et miljø som fremmer selvstendighet, indre ro og frihet innenfor tydelige rammer. Når barn får mulighet til å klare selv, gir det mestring og stolthet. Likevel er vi alltid nær – klare til å støtte, oppmuntre eller hjelpe ved behov.

Omsorg er også å lære barna å vise omsorg for hverandre. Gjennom vårt arbeid med vennskap og sosial kompetanse hjelper vi barna til å bli gode medmennesker. Vi støtter dem i å løse konflikter på en god måte, sette ord på følelser, og vise empati.

Medvirkning

- Barn skal delta i demokratiske prosesser og ha innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnas medvirkning må tilpasses individuelle forutsetninger og behov.
- Barnehagen skal ivareta foresattes rett til medvirkning, og samarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Barna får medvirke i egen hverdag gjennom valg av aktiviteter, materiell og hvordan de organiserer tiden sin. Vi observerer barna nøye og tilrettelegger miljøet etter deres interesser og utviklingsnivå. Barnas stemmer blir lyttet til, både verbalt og non-verbalt. I samlingsstund og samtaler blir barnas forslag og refleksjoner tatt på alvor. Montessoripedagogikken bygger på troen på barnets evne til å være en aktiv deltaker i eget liv og læring.

Et godt samarbeid med hjemmet er avgjørende for barnas trivsel og utvikling. Vi ønsker en åpne og tillitsfull dialog med de foresatte. Vi tilbyr foreldresamtaler, foreldremøter og daglig kontakt ved levering og henting, med

fokus på barnets trivsel og behov. Vi oppfordrer foresatte til å ta kontakt hvis de har spørsmål, ønsker å drøfte noe eller vil dele informasjon som er viktig for barnets hverdag. Sammen skaper vi en god ramme rundt barnets Barnehageliv.

Barnehagen har et foreldreråd og et samarbeidsutvalg (SU). Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan hver høst.

Livsmestring og helse

- Barnehagen skal bidra til barnas trygghet, livsglede, og følelse av egenverd.
- Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og samtidig gi rom for hvile.
- Barnehagen skal bidra til at barna utvikler matglede og sunne helsevaner.

I Humlen Montessori barnehage er livsmestring og helse en naturlig del av hverdagen. Vi legger til rette for at barna skal utvikle god psykisk og fysisk helse, føle mestring og oppleve at de har verdi og innflytelse i sitt eget liv. Gjennom varme relasjoner, forutsigbar struktur og trygge rammer gir vi barna en hverdag der de opplever tilhørighet og mestring. Vi støtter barna i å utvikle et positivt selvbilde, gode sosiale ferdigheter og evne til å håndtere både medgang og motgang. Vi setter ord på følelser, hjelper barna å forstå egne reaksjoner og gir dem strategier for å løse konflikter og uttrykke seg på gode måter.

Barna får rikelig med tid ute hver dag, uansett vær. Vi går turer, leker i naturen, bruker kroppen og utvikler motoriske ferdigheter. I tillegg til utflukter kan barna melde seg på tennistrening på høsten og våren, og på ski og slalåmtrening på vinteren. Vi serverer varm lunsj hver dag og frukt og brød på ettermiddagen. Kostholdet i barnehagen er sunt og variert, og måltidene er en viktig arena for ro, fellesskap og gode samtaler. Vi lærer barna om mat, hygiene, kropp og helse gjennom samtaler, bøker og praktiske aktiviteter.

Montessoripedagogikken gir barna mulighet til å gjøre ting selv og utvikle selvstendighet og ansvarsfølelse. Barna lærer å ta vare på seg selv, på andre og på omgivelsene sine. Vi jobber mye med praktisk liv, som å rydde etter seg, vaske bordet eller smøre maten sin – aktiviteter som bygger mestringsfølelse og trygghet. Barna får tid, rom og støtte til å prøve selv, og vi møter dem med anerkjennelse og respekt for deres prosesser.

Danning

- Barnehagen skal støtte barnas utvikling av egen identitet og bidra til at barna utvikler positiv selvfølelse.
- Barnehagen skal legge til rette for at barna utvikler kritisk tenkning og etisk dømmekraft.
- Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp.

Danning handler om barnets utvikling som menneske – om å bli trygg på seg selv, forstå sin plass i fellesskapet og utvikle evnen til å ta kloke valg. I Humlen Montessori barnehage ser vi på danning som en livslang prosess som starter allerede i de første leveårene. Vi legger til rette for at barna skal bli selvstendige, ansvarlige og empatiske individer.

Vi jobber bevisst med danning i alle deler av barnehagehverdagen. Det skjer når vi støtter barna i å løse konflikter, uttrykke følelser og ta hensyn. Det skjer når barna får bidra i fellesskapet, dekke bord, ta ansvar for miljøet og hjelpe hverandre. Det skjer når vi stiller åpne spørsmål, undrer oss sammen og lytter til barnas tanker og perspektiver. De voksne i barnehagen er viktige rollemodeller. Gjennom måten vi snakker, handler og møter barna på, viser vi hvordan man kan være et godt menneske i møte med andre. Vi jobber med verdier som respekt, omsorg, ærlighet og ansvar – ikke som regler, men som levd praksis. Barna lærer gjennom erfaring og gjennom de relasjonene de inngår i.

Bærekraftig utvikling

- Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold.
- Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

I Humlen Montessori barnehage er bærekraftig utvikling en naturlig og viktig del av hverdagen. Vi ønsker å gi barna verdifull innsikt i hvordan de selv kan ta vare på seg selv, hverandre og naturen – og slik bidra til en bedre fremtid. Barna skal erfare at deres valg og handlinger har betydning, og vi legger vekt på å skape en bevissthet om miljø, rettferdighet og fellesskap i det daglige livet i barnehagen.

I montessoripedagogikken er naturen og helheten i verden sentral. Barna lærer tidlig om sammenhenger – mellom mennesker, dyr, planter og jorden vi lever på. Vi jobber aktivt med Montessorimateriell innen geografi, biologi og zoologi, som gir barna en konkret forståelse av livets mangfold og avhengighet. Materiellet inspirerer til undring, takknemlighet og ansvar.

Vi er mye ute i naturen og lærer barna å observere, undre seg og ta vare på det de ser. Vi snakker om hva vi kan gjøre for å beskytte naturen og rydder søppel på tur. Barnehagen er også med i Rusken-aksjonen på våren. Vi har fokus på gjenbruk, sortering og å redusere avfall. Vi har en liten kjøkkenhage der barna planter, vanner, høster og tilbereder enkel mat. Dette gir barna innsikt i hvordan mat blir til og verdien av naturens ressurser.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

- Barnehagen skal planlegge, vurdere og dokumentere det pedagogiske arbeidet.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon er sentrale verktøy for å sikre god kvalitet i barnehagetilbudet. Disse prosessene hjelper oss å reflektere over praksis, følge opp hvert barns utvikling og sikre at barnehagens pedagogiske mål nås. Montessoripedagogikken legger stor vekt på observasjon som grunnlag for planlegging og vurdering. De voksne observerer barnas arbeid, lek og interesser for å tilpasse miljøet og oppgavene slik at hvert barn får utfordringer på sitt nivå. Dokumentasjon er et verktøy for å synliggjøre barnas læring og utvikling over tid.

Vi planlegger ut fra både langsiktige mål og barnas aktuelle interesser og behov. Vi har planleggingdager og personalmøter. Årsplan, månedsplaner og pedagogiske planer sikrer struktur og fleksibilitet. Planleggingen tar utgangspunkt i Rammeplanens fagområder og Montessori-rammeplanen. Planene våre er fleksible og justeres etter barnas behov og interesser.

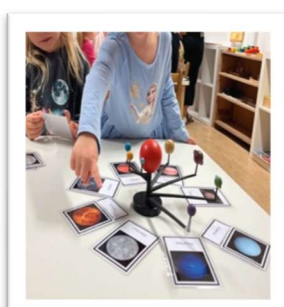
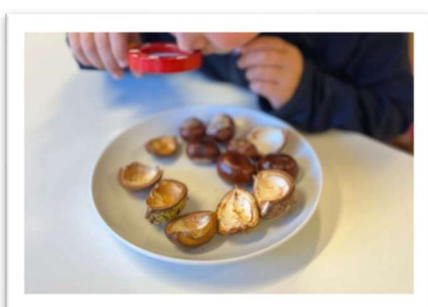
Vurdering skjer løpende gjennom observasjon og refleksjon både individuelt og i team. Vi vurderer hvordan barnas læring, trivsel og utvikling skjer, og hvordan barnehagemiljøet støtter dette. Vi inviterer foreldre til samarbeid og dialog, blant annet gjennom utviklingssamtaler og foreldremøter.

Vi dokumenterer barnas aktiviteter, lek og læring gjennom bilder, tekst og barnas egne uttrykk. Dokumentasjonen brukes som grunnlag for refleksjon, planlegging og samtaler med barn og foreldre. Den synliggjør barnas prosesser og gir innsikt i både enkeltbarn og gruppen.

Årshjul

MÅNED	TEMA OG FOKUSOMRÅDER
AUGUST	Oppstart og tilvenning, trygghet, sosial tilhørighet, presentasjon av praktisk liv
SEPTEMBER	Høst- høsting av grønnsaker og frukt, naturvandringer og sansetrening
OKTOBER	Høstaktiviteter, skjære gresskar og praktiske øvelser
NOVEMBER	Brannvern, Mørketid, lys, stillhet og konsentrasjon, forberedelser til advent
DESEMBER	Advent og juleforberedelser, fellesskap, kulturelle tradisjoner og juleverksted, Lucia-feiring og juleavslutning
JANUAR	Vinter, is og snø, eksperimenter, oppstart Skiskole
FEBRUAR	Fargelære, fastelavn, karnevalmasker, sansetrening
MARS	Vår, påske, nytt liv, frø og spirer. Planlegge planting
APRIL	Insekter, livssykluser, blomster og pollinering
MAI	Nasjonaldagen, fellesskap og identitet
JUNI	Trafikkregler, Sommer, hagearbeid, vannlek, sommeravslutning

Med forbehold om endringer.

Progresjonsplan

Denne progresjonsplanen viser hvordan barna gradvis introduseres for og utvikler seg innenfor hvert fagområde fra Rammeplanen for barnehagen, i tråd med Montessoripedagogikken. Planen dekker utvikling fra småbarn (1–3 år), mellomtrinnet (3–4 år), til eldste barn (5–6 år), og inneholder eksempler på hvordan Montessorimateriell benyttes i hvert trinn.

Kommunikasjon, språk og tekst

Alder	Utvikling og erfaringer	Montessorimateriell og aktiviteter	Fagområde
1–3 år	Fokus på muntlig språk, begrepslæring og språklig trygghet. Introduksjon av bilder, pekebøker og sang.	Bildelotto, ordkort, konkreter, språkbøker, språkposer.	Kommunikasjon, språk og tekst
3–4 år	Økt begrepsforståelse. Lydlek, rim og regler. Trening med lydsymboler og muntlig fortelling.	Lydspill, klassifikasjonskort, bokstavlyder, konkreter.	Kommunikasjon, språk og tekst
5–6 år	Arbeid med bokstaver og lyder (sandpapirbokstaver). Start på fonologisk bevissthet og skriveforberedelse.	Sandpapirbokstaver, bevegelig alfabet, språkklassifikasjon, fortellingsmaterieil.	Kommunikasjon, språk og tekst

Kropp, bevegelse, mat og helse

Alder	Utvikling og erfaringer	Montessorimateriell og aktiviteter	Fagområde
1–3 år	Grovmotorisk utfoldelse, rulle, krabbe, klatre, bære, løfte. Fokus på kroppens deler og funksjoner. Håndvask og enkel påkledning.	Små kannesett, vaske hender-stasjon, bære brett, grovmotoriske hinderløyper.	Kropp, bevegelse, mat og helse
3–4 år	Finkontroll, bevissthet om kroppen, balansering, bevegelsesleker, deltakelse i måltider og stell.	Praktisk liv-materiell, bevegelsesspill, vaske bord, helle, tørke.	Kropp, bevegelse, mat og helse
5–6 år	Koordinerte bevegelser, ansvar for egen hygiene,	Matlagingsaktiviteter, kroppskunnskap, følsomhetsbaner,	Kropp, bevegelse, mat og helse

	deltakelse i matlaging, forståelse av kropp og helse.	bevegelseslek med regler.	
--	---	---------------------------	--

Kunst, kultur og kreativitet

Alder	Utvikling og erfaringer	Montessorimateriell og aktiviteter	Fagområde
1–3 år	Frie aktiviteter med maling, leire, musikk og dans. Sanselige erfaringer.	Malestativ, modellkitt, fargebokser (I og II), lyd-gjenkjenningsmateriell.	Kunst, kultur og kreativitet
3–4 år	Utforskning av ulike materialer, rytme og enkle formingsaktiviteter.	Fargeblanding, musikk-klokker, trommer, rytmeinstrumenter.	Kunst, kultur og kreativitet
5–6 år	Reflektert bruk av kunstneriske uttrykk, presentere egne arbeider. Gjenkjenne kunstformer og delta i forberedte kulturaktiviteter.	Kunstkort, tegne etter modell, fargelegging med nyanser, musikkopplevelser og dramalek.	Kunst, kultur og kreativitet

Natur, miljø og teknologi

Alder	Utvikling og erfaringer	Montessorimateriell og aktiviteter	Fagområde
1–3 år	Sansing i naturen. Kjennskap til begreper som jord, vann, blad. Observasjon.	Sanse-turer, vannlek, jord og blader, små dyrebøker.	Natur, miljø og teknologi
3–4 år	Sortering, undring over dyr og planter. Enkle eksperimenter. Bruke forstørrelsesglass og magneter.	Dyrefigurer, puslespill med naturtema, magneter, sorteringsmateriell.	Natur, miljø og teknologi
5–6 år	Systematisk arbeid med livssykluser, bærekraft og miljøbevissthet. Enkle forskningsprosjekter og eksperimenter.	Biologi-materiell: livssykluser, tredelte kort, eksperimenter (vann, luft, tyngdekraft), naturjournaler.	Natur, miljø og teknologi

Antall, rom og form

Alder	Utvikling og erfaringer	Montessorimateriell og aktiviteter	Fagområde
1–3 år	Erfaring med mengder og former via sansene. Baller,	Puttekasser, formbrett, tårn og	Antall, rom og form

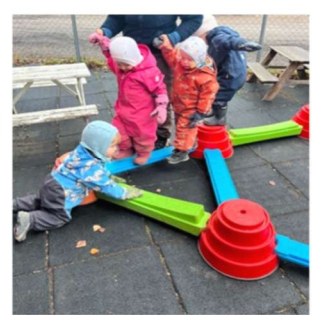
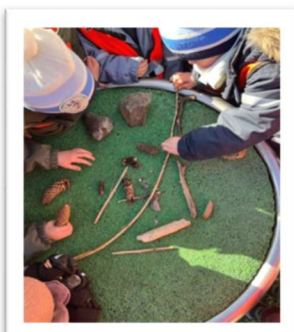
	klosser, innsetting, sortering.	staver, sorteringsbrett.	
3–4 år	Telling, formgjenkjenning, parvis sammenligning, begreper som 'størst', 'minst', 'høy', 'lav'.	Tallbrett, tellebrikker, spindelbrett, geometri-puslespill.	Antall, rom og form
5–6 år	Systematisk arbeid med tall, tallrekker, enkle regnestykker, geometri og mønstre.	Perlemateriell, siffer og brikker, perlestaver, geometriske legemer, tallinje.	Antall, rom og form

Etikk, religion og filosofi

Alder	Utvikling og erfaringer	Montessorimateriell og aktiviteter	Fagområde
1–3 år	Opplevelse av fellesskap, rutiner og omsorg. Enkle fortellinger.	Samlingsstund med lys og sang, små fortellinger.	Etikk, religion og filosofi
3–4 år	Undring, enkle etiske spørsmål: 'Hvorfor?', 'Er det rettferdig?'. Fortellinger fra ulike kulturer.	Eventyrkort, verdenskultur-kort, enkle spørsmål i samlinger.	Etikk, religion og filosofi
5–6 år	Filosofisk samtale, rettferdighet, empati, høytider og verdier.	Globale høytider, livsfilosofi-kort, historiske fortellinger og etiske diskusjoner.	Etikk, religion og filosofi

Nærmiljø og samfunn

Alder	Utvikling og erfaringer	Montessorimateriell og aktiviteter	Fagområde
1–3 år	Utforskning av nærmiljøet: postkasse, butikk, natursti. Trygghet i barnehagens rutiner.	Bøker om nærmiljø, små turer med voksen, oppgaver i barnehagen.	Nærmiljø og samfunn
3–4 år	Kjenne igjen kjente steder, utforske lokalsamfunnet, samarbeidslek.	Verdensdelspuslespill, flagg, kart, ansvar for oppgaver.	Nærmiljø og samfunn
5–6 år	Kunnskap om eget lokalsamfunn, kartforståelse, demokrati, ansvar og deltagelse.	Kartmaterieill, samfunnsroller, barnas ansvarsrutiner, diskusjon om rettigheter og plikter.	Nærmiljø og samfunn

Fastsatt av SU: 22.09.2025

Barnehagens styrer: Tilla Wike Schmitz

Barnehagens nettside: Humlenmontessori.no